

1797

Prolusio de proposito Symposii Platonis: Examini
in Lyceo Gubenensi a. d. v. Nonas Octobres
MDCCLXXXVII

Heinrich Ludwig Hartmann

[Let us know how access to this document benefits you.](#)

Follow this and additional works at: <http://repository.brynmawr.edu/digitizedbooks>

Part of the [Classics Commons](#)

Custom Citation

Hartmann, Heinrich Ludwig. 1797. *Prolusio De Proposito Symposii Platonis: Examini In Lyceo Gubenensi a. d. v. Nonas Octobres MDCCLXXXVII habendo*. Pfortenae: Brükner.

This paper is posted at Scholarship, Research, and Creative Work at Bryn Mawr College. <http://repository.brynmawr.edu/digitizedbooks/1>

For more information, please contact repository@brynmawr.edu.

PROLVSIO

DE

Propofito Symposii
Platonis

Examini

in Lyceo Gubenensi

a. d. v. Nonas Octobres CICICCCCLXXXVII.

habendo

Praemiffa

a

M. Henr. Ludou. Hartmanno

Conrectore

Pfoertenaе, ex officina Brükneriana.

1100978 21000011

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1100978 21000011

1100978 21000011

1100978 21000011

1100978 21000011

1100978 21000011

Q.   B.   V.

Quanquam Symposium Platonis a viris doctis non sine causa elaboratissimis eius ac politissimis annumeratur scriptis 1.) & quanquam Plato, quid efficere potuerit, in primis hoc in libello, vel singulis tantum partibus spectatis, ostendisse videtur: tamen simul etiam luculentissime apparet, omnem pulchritudinis sensum, non tantum ampliorem, sed veriorem etiam necessario existere debere, si effici possit, quo potissimum consilio ductus auctor scripserit. Iam vero, quoties haec mecum cogitavi, toties etiam miratus sum, illam rem, quod equidem sciam, interpretibus philosophi non adeo fuisse curae cordique. Nam etsi me non fugit, obiter a nonnullis ea de re actum esse, 2.) tamen disquisitio de primario Platonis consilio vberior diligentiorque adhuc desideratur. Me igitur non temere & sine causa operam in tali quaestione ponere constituisse, satis, opinor, apertum est. Ratio autem, qua verlabor in illa disquisitione, erit haec, ut primum docere studeam, *quod consilium Plato conscribendo Symposio secutus sit*; deinde etiam, re ipsa postulante, ostendam, *qua ratione, & quam ob causam illud consilium suum occultauerit.*

A 2

Quum

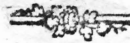
1. v. Cl. Meiners. verm. phil. Schr. 3, 60. Cl. Wolf Einl. zu Plat. Symp. p. 36. ext.
2. Sic Diderot. in Dictionn. Encyclopédique v. Composition: „Le Banquet, inquit, qu'on regarde comme une chaîne d'Hymnes à l'Amour, chantés par une troupe de Philosophes, est une des Apologies les plus délicates de Socrate: & Cl. Wolf, qui iam Dideroti verba^p 39. laudavit, ibidem p. 38, dicit: „dem Ansehn nach hatte Platon bey der Verfertigung seines Symposium keinen geringern Zweck als den, seinen Lehrer vor dem Verdacht zu schützen, als wenn sein Umgang mit jungen und wohlgebildeten Männern, insbesondrer mit Alcibiades noch etwas anders, als die Ausbildung und Verschönerung der Seele zur Absicht hätte.

Quum de primario scriptoris alicuius consilio quaeritur, idque claris definitisque verbis ab ipso non declaratum est: solet fere ad maximam libelli partem respici & ex eius argumento iudicium ferri. Quod quidem quanquam per se reprehendi non potest, & naturae rei conuenientissimum esse videtur, tamen tantum abest, vt semper sic ad veritatis cognitionem adducamur, vt potius saepe etiam fallamur. Possunt enim variae causae cogitari, cur hic vel ille scriptor non tantum non diserte declarauerit consilium, sed etiam de industria texerit. Quae quidem omnia, vt per se verissima, & ab argumento huius commentationis minime aliena, esse videntur, ita etiam in primis propterea monui, vt partim intelligeretur, hoc quoque in genere externam formam vehementer fallere posse, partim etiam apparet, qua mente ad hanc quaestionem accessissem. — His igitur praemonitis, videamus, quae variarum de proposito Symposii sententiarum, sit praeferenda. — Si veterum & recentiorum, qui cogitauerint de Platonis consilio in hoc libello, illud in maiore scripti parte, quae orationes conuiuarum de Amore continent, quaesiuisse videntur, ita, vt statuisse videantur, Platonem animi causa in laudem Amoris scripsisse 3.) Quae quidem sententia quam facile, lecto Symposio, oriri potuerit, ita clarum est, vt illustratione plane non sit opus. Sed quamuis maxima libelli pars in laudibus Amoris versetur, & vel sic consilium scriptoris non obscure significatum videatur, tamen adsunt etiam, quae huic sen-

3. Superiora quidem non disertis verbis expressa leguntur in scriptis veterum & recentiorum, qui omnino sententiam de proposito nostri libelli non consulto declarauerunt, sed tamen colligi posse videntur ex iis, quae statim addam. Nimirum Macrob. Saturn. I, 1. „cum apud alios, inquit, quibus sunt descripta conuiuia, tum in illo Platonis symposio non austeriore aliqua de re conuiuarum sermo, sed Cupidinis varia & lepida descriptio est. & Meiners verm. ph. Sch. 3, 60.: „Plato — widmete vielleicht die Schönste unter allen seinen Schriften das Gastmahl, der himmlischen Liebesgöttin.

sententiae non adeo faueant. Nam si Platoni animus fuisset, hoc scripto praecipue Amorem laudare & virtutes eius varias celebrare, etiam omnes libelli partes ita comparatae esse debebant, vt vel clare, vel obscure certe, illud consilium significaretur. Sed quis tandem contendat, Platonem in omnibus scripti partibus ita versatum esse, vt tantum, quae consilio illi conuenirent, proponeret, & aliena ab eo atque absona, omitteret? Si enim animo Platonis Amoris laudes praecipue propositae fuerunt, non apparet, quomodo ei in mentem venire potuerit, ea adiicere, quae Alcibiadi inebriato tribuuntur. Sermo enim, 4.) quem hic fingitur habuisse de Socratis ingenio, atque in primis de amore eius in se, ita comparatus est, vt cum antecedentibus orationibus, maxime iis, quae ante Socratem habitae sunt, plane nihil commune habeat atque adeo ab illis quam maxime abhorreat. At, dixerit quis, haec appendix, quanquam aliena a primario sit consilio, tamen fortasse hac ipsa argumenti diuersitate commendatur. Audio. Sed quanquam in conuiuio per se considerato res diuersi argumenti proferri solent, atque adeo oblectationis causa proferri debere videntur; quanquam ipsum Xenophontem in suo Symposio illam legem clarissime apparet secutum esse: tamen Plato in vniuersum non tam diuersitate, quam varietate argumenti delectare voluit, & omnino ingenium Platonici Symposii prorsus differt ab eo, quod in Xenophonteo conspicuum est. Nam si Xenophon reperitur, tantum id spectasse, vt argumentum conuiuio conueniret; Plato, illo non neglecto, simul etiam argumentum ita legit, vt insuper grauior etiam finis teneri posset. Quae quidem verba, vt e sequentibus lucem suam accipient, ita nunc, iis relictis, statim ad aliud accedam, quod sententiae illi aduersari videtur. Nimirum Plato ipse obscu-

re significasse videtur, sibi non potissimum hoc propositum fuisse, ut Amoris laudes celebraret. Iubet enim Socratem, cui, ut reliquis conuiuis, oratio tantum in honorem Amoris ex composito 5.) erat habenda, mox orationem ita vertere, 6.) ut non amplius Amoris, daemonis, 7.) natura atque virtutes describantur, sed potius de amore, appetitu, sermo instituat. Quae quidem orationis conuersio attentionem omnium maximam mereri videtur, si quis velit Platonis consilium inuestigare. Nam ut omnino Socrati in dialogis Platonis aliorumque Socraticorum partes tribui solent principes, ita etiam oratio eius in hoc Symposio tanta insignis est grauitate, ut quaeuis, etiam leuior res, atque adeo haec quoque conuersio orationis diligenter notanda atque ponderanda sit. Si autem quis dixerit, in scriptoribus, etiam diligentissimis, tamen interdum similes conuersiones, negligentiae fortasse cuidam tribuendas, factas reperiri, is, ut mihi quidem videtur, nunc certe egregie fallitur. Nam primum, quo minus Plato negligenter agere hoc in loco posset, impedibat quaestio, quam ipse Socratem iubet Diotimae, Mantineensi illi, proponere; 8.) deinde etiam ex vltimis Socratis verbis 9.) apparet, Platonem non per incogitantiam conuersionem illam fecisse, immo reuera

5. c. 5, 5. f.

6. inde a c. 24, 2.

7. 23, 1.

8. v. 24, 1. Socrates ad Diotimam: „Τίνα χρείαν ἔχει (ὁ Ἔρως) τοῖς ἀνδράποιοις;“ Tum Diotima: „Τέτο δὴ μετὰ ταῦτα. Iam quum Diotima nunc quaestionis Socratis rationem non habere velit, sed, ea relicta, ad alia transeat: negligentia locum habere non potest. — De Diotima v. commentatio Cl. Fr. Schlegel über die Diotima. Berl. Monatschr. Jul. 1795.

9. cap. 29, 8. ext; Socrates de sua oratione ita dicit: „Τέτον ἐν τῶν λόγων, ὃ Φαίδρει, εἰ μὲν βάλει, ὡς ἐγκάμειον εἰς Ἔρωτα νόμισον εἰρηθεῖν· εἰ δὲ (μὴ), ὅτι καὶ ὅπη χυίσεις ἐνομάζων, τέτο ἐνομάζει.“

reuera sensisse, vltimam orationis Socratis partem obstare posse, quo minus omnino, conuersione illa facta, in laudem Amoris dixisse videretur. Quum igitur Plato ne sex priores quidem orationes Cupidinis dederit laudibus, atque adeo, quod quidem gravissimum est, Socratem, personam principem, eas relinquere iusserit: sententia illa de proposito Symposii non facile admitti potest. — Hae igitur sunt rationes, propter quas negauerim, Platonem hoc maxime consilio scripsisse, vt Amoris virtutes & facta celebrarentur. —

Transgrediamur nunc ad aliam de primario Platonis consilio sententiam, nimirum hanc: *auctorem nostrum voluisse hoc libello vanas istas de Socratis in Alcibiadem amore opiniones impugnare atque adeo docere, amorem illum non fuisse turpem & illicitum, sed honestum atque legibus conuenientem.* 11.) Et primum quidem ostendam, tali Socratis defensione reuera opus fuisse, & deinde etiam rationes adiungam, quibus effici possit, Symposium nostrum hanc ipsam ob causam ab auctore esse compositum. — Quod ad primum attinet, scio quidem, multos eiusmodi demonstrationem non desideraturos esse, 12.) sed quum partim, necessitate defensionis ostensa, clarius fiat, cur Plato Socratem de amore illo defendere conatus sit, partim etiam reuera fuerint, qui negarent,

11. Leges non tantum illicito amori aduersatas esse, sed etiam honestum praecipisse, notissimum est. Leges de amore non tantum apud Athenienses, sed etiam apud Cretenses, Lacedaemonios, Elidis incolas, Boeotos, in primisque Thebanos, fuerunt. v. Plat. Symp. 9, 8. cf. Potter. Arch. 1, 352. ff. 1, 430. 1, 419. Cl. Meiners über d. Männerl. d. Griech. 1, 78. f. & Cl Bergsträfer. Biogr. des Corn. N. Alcib. 2, not. 8.

12. Quia multis ea de re persuasissimum est. cf. Cl. Wolf Einl. p. 38.

rent, 13.) Socratem, adhuc viuum, propter illicitum in adolescentibus amorem male audiuisse, nunc non alienum erit, docere, defensionem illam fuisse necessariam. Nimirum primum est notissimum, Socratem, more Graecorum, plurimum adolescentium, 14.) in primis tamen Alcibiadis, 15.) fuisse amatorem; deinde, eum etiam in suspicionem vetiti amoris incidisse, non obscure significari videtur in Xenophontis dictorum factorumque Socratis commentariis, 16.) Et si vel loci Xenophontis aliter, ac dixi, explicentur, tamen res manet salua, quam causa silentii tum in ipsa cri-

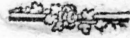
13. V. c. Cl. Bergsträfer l. 1. p. 123. „dem Socrates, der doch seine große Feinde hatte, ward bey seinem Leben nicht der geringste Vorwurf der Unanständigkeit deswegen (der Liebe wegen) gemacht.“ Unde haec petita sunt, non quidem certo dicere possum, sed paulo inferius not. 16. occasio erit, coniecturam certe de fonte eorum proferendi.

14. Vid. Plat. Symp. 37, 5. vbi *Charmides, Glauconis filius, & Euthydemus, Dioclis, multique alii* commemorantur.

15. Quod patet e Symp. 33. f. cf. Corn. N. Alc. 2, qui Platonis locum laud. ante oculos habuit.

16. V. c. Mem. 1, 2, 1. vbi Xenophon altero accusationis capite, *Σωκράτης νῦν διεφθέρει* posito, statim apologiam Socratis ita incipit, vt eum dicat fuisse *ἀφροδισίων ἐγκρατίστατον*. Quae quidem verba omnino ad amorem inhonestum videntur esse referenda, ita vt etiam amor in adolescentibus turpis simul comprehendatur. Deinde l. 1. c. 3, §. 14. postquam Xenoph. dixit, Socratem familiaribus suis id Veneris genus permisisse, quod animus, nisi corpus posceret, non appeteret, atque, si corpus postularet, non adeo respueret; etiam adiicit haec: Socratem facilius abstinuisse a pulcherrimis & formosissimis, quam alios a turpissimis & maxime deformibus. Quo in loco si etiam priora cum Zeunio de Venere cum mulieribus turpibus accipiantur, tamen posteriora videntur esse accipienda ita, vt vel abstinentia eius a mulieribus & adolescentibus simul, vel quod magis placeat, neglectio externae iuuenum pulchritudinis intelligatur, atque adeo sic illiciti amoris crimen a Socrate depellatur. Hi loci sufficient iis, qui cogitauerint, ipsam criminis turpitudinem impedire potuisse, quo minus Xenoph. clarius & vberius de omni re exponeret. Caeterum hi loci laudati a Bergsträfero fortasse tantum de amore in mulieres accepti sunt; quo facile intelligi potest, qui factum sit, vt ea, quae not. 13. attuli, scriberet.

Sumto

criminis ignominia sita videri possit, quumque, historia accusationis Socratis considerata, probabile sit, accusatores eius aliosque iniuicos etiam hoc crimine, quod minime remotum erat, existimationem salutemque eius perdere studuisse. Sic igitur intelligitur, quomodo fieri potuerit, vt Plato in animum induceret, indolem amoris Socratis de industria diligentius describere. — Hoc autem intellecto, plus etiam rationes efficient, quas nunc proferam, & quae, mea quidem sententia, adeo sunt graues, vt vel parum vel nihil dubitationis relinquatur. Et primum quidem aridet sententia illa propterea, quod, si sumseris, Platonem voluisse nihil magis, quam amorem Socratis innocentem honestumque sistere, simul etiam aptissimus omnium libelli partium apparet nexus. Nam quum illae sex priores orationes de *Amore*, eiusque virtutibus & factis agant, commodissime iis annecti poterat Alcibiadis oratio, quae in primis de *amore* agit, quo Socrates ipsum complexus sit. Plato igitur in priori libri parte hanc potissimum ob causam in Amoris laudem dici iussisse videtur, vt transitus ad ea, quae primariam orationis Alcibiadis partem constituerent, eo commodius fieri posset. Porro quum ex argumento priorum sex orationum clarissime pateat, non quamlibet earum, etsi omnes de Amore agunt, satis apte Alcibiadis orationi praemitti potuisse: vel ordo illarum hic, vt Socrati vltima tribuatur, docet, Platonem ipsum curasse, vt encomiorum Amoris & orationis Alcibiadis nexus a lectoribus sentiretur magis & intelligeretur. Oratio enim Socratis, quum non tantum in honorem Amoris dicta sit, sed etiam, & quidem in posteriore, Alcibiadisque orationi propiore parte, 17.) ostendat, quomodo honestus amor comparatus esse, atque se exserere debeat, ita cum iis,

B

quae

quae Alcibiades 18.) profert, cohaerere reperitur, vt praecepta cum exemplis. Nam quae Socrates, Diotima praeunte, de amore honesto, eiusque indole dicit, ea Socratis ipsius amandi modo, tanquam exemplo, ab Alcibiade illustrari videntur. Quae ex Socratis oratione huc maxime pertinent, huius fere sunt sensus: „is, qui recte, sapientium modo, amat, non adeo cum foeminis rem habere cupit, 19.) sed semina sapientiae virtutisque spargere studet, 20.) & quidem, si fieri potest, in pulchris formosisque, 21.) sed hos tamen eo maiori complectitur amore, si simul animus pulcher, nobilis, & generosus contigerit; 22.) si autem inter virtutem animi, corporisque pulchritudinem legendum est, huic illam praefert, quum hoc sibi propositum sit, vt meliores reddat iuvenes. 23.) Alcibiades autem de sua Socratisque consuetudine & amore ita loquitur, vt partim vim efficaciamque praeceptorum admonitionumque eius commemoret, 24.) partim doceat, eum se non propter externam corporis formam, 25.) neque etiam propter alia bona externa sectatum esse, 26.) contra autem amorem inhonestum repudiasse, 27.) & tantum id curasse,

18. Cap. 33. f.

19. Cap. 27, 3. cf. §. 7 init.

20. Cap. 27, 3. ext. & 4. init. cf. §. 5. ext.

21. Cap. 27, 5.

22. Cap. 27, 5.

23. Cap. 28, 3. Caeterum conferri potest Xen. Symp. 8.

24. Cap. 32.

25. Vid 33, 3. &c.

26. Vid. 33, 3. cf. 35, 2.

27. Cap. 34. inde a §. 4. — fin.

rasse, ut sapientiae virtutisque viam monstraret. 28.) — Quum igitur, ut quisque videt, nexus utriusque orationis tam arctus sit, adeo, ut, eo intellecto, omne libri argumentum cohaerere videamus; quumque facile perspiciatur, cur hoc ordine positae legantur: etiam simul apparet, Platoni consilium dictum adscribi debere, quum, eo non sumto, omnis orationum priorum & vltimae nexus perire reperiatur. — Videamus nunc, quae praeter nexum orationum illarum duarum reperiri possint, quibus & ipsis sententia de proposito Symposii lata stabiliatur & defendatur. — Quum haud dubie tali in quaestione omnis argumentationis vis ab libri vel partium eius interna pendeat natura; etiam sequentes rationes ab interna Socratis Alcibiadisque orationum indole repetentur. — Et primum quidem quod ad Socratis orationem attinet, multa sunt, quae doceant, Platonem ei vim longe maximam tribuere voluisse. Quod ut de omni valet oratione, ita etiam de singulis eius partibus dici potest. Nam omnis oratio aperte eo fit grauior, quod Socrates non suum ipsius ingenium sequi, sed Diotimae, foeminae Mantineensis 29.) cuiusdam quae nomine *γυναικὸς μαντικῆς* 30.), & *σοφιστάτης* 31.) ornatur, sententiam proferre

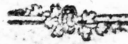
B 2

28. Cap. 32, 2-9.

29. Vid. 29, 5.

30. Vid. 22, 1. Sic enim legi debet, non *Μαντικῆς*. Haec enim Stephani coniectura locum habere posset, si Platoni animus esset, vitam eius scribere, sed quum ex omnibus pateat, auctorem plane aliud egisse voluisseque efficere, ut Diotimae dignitas longe maxima, (nam paulo post dicitur *Ἀθηναίως — τῆς νόσῃ*) & sapientia eius tanta cogitaretur, ut vel ipse Socrates ad Diotimam tironis tantum speciem haberet (v. 25, 2. cf. 27, 1. 28, 1.); non sufficiebat, eam appellasse *σοφῆν*, sed necessarium erat, ut statim ab initio talis opinio de ea, nomine *μαντικῆ* excitaretur. Patriae autem eius, quae nostro in loco sine omni vi commemoraretur, alio loco obiter tantum fieri poterat mentio; quod etiam factum est 29, 5.

31. Vid. 27, 1.

proferre fingitur. Sic enim Plato huic orationi plus grauitatis, quam omnibus superioribus tribuere, atque maiorem veritatis speciem conciliare voluit. Si enim Socrates in aliis Socraticorum dialogis per se iam principem sustinet personam, multo maiorem partes eius nanciscuntur vim, sententia *μαντιῆ* tributa. Quod si verum est, si Plato iam sic omnia, quae Socratis oratio continet, certissima & grauissima reddere voluit: hoc consilium auctori multo magis tribuendum erit, si locos in oratione inuenerimus, vbi animus Diotimae, per se iam non sedatus, commotior etiam sistitur, & oratio sublimius procedit. Talis autem locus inprimis est is, qui in media oratione legitur, & vbi Diotima dicitur dixisse, vt *τίλειαι σοφισαί* 32. Haec enim verba non tantum ad

15

32. Cap. 27. 1. Variæ sunt de hoc loco sententiæ, de quibus vt disputetur, vel ea, quae in commentatione leguntur, postulant. Cl. Wolf. intelligit verba de Sophistis, ingenium sapientiamque ostendantibus, & putat, Diotimam conferri cum iis nunc maxime propterea, quod, omnibus quaestionibus omissis, vna serie & confidenter, more Sophistarum, dicat. Hunc sequuntur III. Stollberg. auserl. Gespr. p. 250. qui vertit: „Und sie, nach Art vollkommner Sophisten: & Cl. Morgenstern, qui in: über Stollb. Uebers. a. G. fere eodem modo reddit: „Darauf antwortete sie nach Art vollkommner Sophisten. Hic vir doctus tamen haec verba tantum ad proxime sequentia: „*εἰ ἴσθι* referri vult, quia his verbis, summae confidentiae indicium, Sophistae isti soliti fuerint vti. Sed nulla harum sententiarum satis placet, adeo, vt (Cl. Niethammeri, qui a Cl. Baft. i. krit. Verf. üb. d. Text d. plat. Gastin. Vorr. p. 26. auctor dicitur) versio (i. neu. Thalia. 1792.) magis ad verum accedere videatur: „Darauf antwortete sie im Geiste einer Eingeweihten. Rationes meae sunt hae: Primum non necessarium est, vt *σοφισαί* malo sensu accipiatur, quum proprie idem sit, quod *σοφός* sapiens, (vt Xen. Cyrop. 3, 1, 8. cf. ibid. 6, 1, 21. vbi omnino est *doctor*) quumque hoc verbum, vt illud, malo sensu adhibeatur (vid. Xen. Symp. 4, 63. Aesch. 2, 16. 3, 6.), neque tamen quis contendat, potestatem eius semper hanc esse. Nimirum diuersa vtriusque verbi significatio pendet, vt in multis, etiam aliarum linguarum verbis, a voce loquentis, quae in scriptis ex oratione contexta conicienda est. Iam si nunc consilium Platonis, & reliquam orationem spectauerimus, intelligitur, *σοφισαί* ne posse quidem h. l. malo sensu accipi. Nam quanquam Plato Sophistas luben-

ter

70 709. sunt referenda³³, sed ad omnem locum, qui sequitur, cuiusque grauitas eo ipso crescit. Iam sensu loci illius, quem Diotima commotiore eloquitur animo, diligentius considerato, intelligitur, eum continere illustrationem accuratiorum eorum, quae in antecedentibus de immortalitatis studio, tanquam amoris causa, dicta sunt. Hac autem vberiori illustratione modus potissimum declaratur, quo quisque amantium in societatem immortalitatis venire studeat, doceturque, alios liberis procreandis, alios sapientia docenda virtuteque excitanda, immortales fieri cupere. Iam ut ex breuitate, qua de priori amoris genere agitur, clarissimum est, hoc genus tantum propterea commemoratum esse, ut nihil, quod ad amorem pertineret, omitteretur; sic etiam ex vbertate, qua nobilior ille amor describitur, luculentissime apparet, Platonem voluisse efficere, ut lectorum animi pondus huius loci quam maxime sentirent. Iam vero hic ipse locus, qui naturam nobilioris

B 3

amoris

ter notat, & irridet, id tamen loco magis inepto vix fieri potuerit, quum & sic Diotimae dignitati, quae tamen per omnem locum summa sistitur, necessario detrahatur, & verba eius in loco seq. quae ex consilio Platonis grauissima esse debeant, omnem vim suam amittant. Iam quum omnem rem ita mihi cogitem, sane non intelligo, quomodo Ill. Stollberg. in not. ad h. l. scribere potuerit: „Der Zuversicht, mit welcher öffentliche Lehrer (schon) damals ihre Behauptungen vortragen, spottet Sokrates hier im Vorbeigehen, nicht der wahrhaftig weisen Diotima. Nam si Diotima confertur cum sophistis ostentantibus sese; id ei non potest honori esse. — Has igitur ob causas σοφιστὰς intelligo omnino de *sapientibus*, etiam propterea, quod valde dubito, an vlllo in loco σοφισταὶ malo sensu, dicantur τῆλυοι. Hoc enim epitheton ut vanitati istorum minime accommodatum est, ita notū parum sapit mysteria, τειταῖα, quae τειταῖος, perfectos h. e. sapientes & puros, reddere credebantur (v. Fischerus, venerandus senex, cuius sapientia me duxit, & paternus amor iuuuit, ad Plat. Phaedon. 4, 13, 49. & Cl. Meiners üb. d. Myster. in verm. S. T. III, p. 292.) ita, ut significentur *mysteriis initiati* & *quidem ad summum sapientiae gradum euecti*. Qui quidem verborum sensus commendatur etiam conuenientia cum omni huius orationis ingenio (v. 22, 2. vbi D. *μαντική* appellatur, & 23, 1. vbi τὰ τῆλυα καὶ ἐποπτικά commemorantur) adeo, ut personae, quae Diotimae imposita est, aptissime conueniat.

amoris tam copiose declarat, est idem ille, in quo, vt supra dixi, nexus Socratis Alcibiadisque orationum praecipue quaerendus est, quique nunc eo magis consilii Platonis index haberi potest, quum ad nexum illum arctum accedat etiam aucta dictionis gravitas, ab Diotimae commotione animi pendens, quam Plato, vel in minutissimis rebus diligens, vix sine causa fingere potuerit. — Vt autem partim omni Socratis orationi, auctore eius Diotima ficta, summa tribuitur dignitas, partim loco eius de honestiore illo amore agenti, euentissima consilii Platonis indicia inesse reperiuntur: ita quoque Alcibiadis oratio varia habet, quibus non tantum totius argumenti vis augeri, sed etiam singulae orationis partes praeualere videri possint. — Omnis eius oratio iam eo attentionem excitat, quod inebriatus fingitur dixisse. Nimirum Plato hanc ebrietatem etiam 34.) propterea finxit, vt omnia maiorem veritatis speciem acciperent. Nam & per se iam intelligitur, inebriati non esse, aliter loqui, aliter sentire, & Plato ipse etiam non obscure significauit, se, ebrietate ficta, orationi fidem facere voluisse. 35.) Quae quidem eius voluntas, orationem Alcibiadis vt fide dignissimam exhibendi, magis etiam elucet ex iis, quae Alcibiadem orationi praemittere iubet. 36.) Tum quam curam in
perlua-

33. Sic, vt not. 32. dixi, Cl. Morgenstern statuit, putatque, his verbis notari morem Sophistarum, confidenter & cum ostentatione ordiendi. At primum h. l. non potest, ob rationes n. 32. allatas, de Sophistis sermo esse; deinde quamquam intelligo, εἰς ἡδονῆς, voce loquentis adiuvante, ostentatorum esse posse, tamen omnino est eorum, qui cum certa animi persuasione dicunt; denique si verba τίλεισι σοφιστῶν tantum referenda essent ad εἰς ἡδονῆς: sane illud Horatianum in hunc locum caderet: „parturiunt montes (τίλεισι σοφιστῶν), nascitur ridiculus mus (εἰς ἡδονῆς).”

34. Ebrietas tribui videtur etiam propterea, vt nonnulla enunciari possent, quae homini sobrio, atque verecundo non commode tribui potuissent. v. c. cap. 34.

35. Vid. 33, 10.

36. Vid. 31, 7.

peruadendo de veritate omnis orationis posuit, eandem etiam adhibitam videmus hoc consilio, vt singularum partium, quas grauissimas sistere vellet, augetur vis & efficacia. Huc pertinet, quod nemo negauerit, pars ea, quod de Socratis amore agit. 37.) Huius autem partis vt praeparatio diligens est, 38.) indo-

37. Vid. 33, 34.

38. 33, 1 — 3. Hic praeterire non possum locum §. 2. „*καὶ αὐτὸ ἀγνοεῖ πάντα, καὶ οἶδεν οἶδεν*, qui quidem locus nondum videtur recte intellectus & explicatus esse. In editione Wolfii ante haec verba interpungitur, & verba ipsa in not. eo referuntur, quod Socrates, in primis cum Sophistis disputans, non raro simulauerit, se nihil scire. Stollberg. eandem interpunctionem secutus, ambigue: „Ferner ist er keines Dinges kundig, und weiß nichts, wie auch an seiner Silenengestalt zu erhellen scheint. — Sed quomodo tandem hae duae plane diuersae res ab Alcibiade coniungi poterant: „*amore pulchrorum hominum captus tenetur* (haec enim praecedunt, & omni loco de amore Soc. sermo est) & „*omnia ignorat, nihil scit*, eo sensu, quo Wolf. ea accipere dixi? Vltima verba nullo modo possunt vniuersè accipi de Socratis more incertiam simulandi, praesertim quum sic intellecta, plane aliena sint a consilio Alcibiadis, & quum neque etiam sequatur, quod possit interpretationem illam iuuare, aut commendare. Repudiata igitur illa explicacione, arbitror, haec verba arctius cum antecedentibus coniungenda esse & commate tantum ab iis distinguenda, ita vt etiam ad amorem Socratis referenda sint. Ita sensus loci erit hic: *amore in pulchros fertur, semper circa eos versatur, & deperit, & rursus tamen* (scil. si cum amore captum putaueris, adierisque animo amantis) *omnium* (quae prae se tulerat, i. e. amoris, quo teneri videbatur) *ignarus est, & nihil scit* (i. e. dissimulat amorem & quidem temperantiae studio cf. §. 2. ext.) *, adeo, vt magnam cum illis simulacrorum deorum receptaculis, Silenorum formam habentibus, similitudinem habet*. Vt enim receptaculis illis Sileni expressi sunt ab amore non alieni, sic etiam Socratis externa forma amori deditum significat; & vt receptacula illa continent imagines deorum pulcherrimas, ita etiam externa Socratis forma tegit diuinam temperantiam. Verba igitur *αὐτὸ ἀγνοεῖ — οἶδεν* sunt ex mea interpretatione vitae communis formula, a dialogis minime aliena; fere vt apud nos: dann will er von allem nichts wissen, dann ist ihm alles fremd. Si sic locum cogitauerimus, neque tautologia vtriusque incisi offenderet, neque *εὖ πάντα* nimis videndum videbitur. Caeterum nisi explicatio illa iam commendetur & facilitate & conuenientia cum omni §. 2. : etiam adiuuari potest iis, quae Alcibiades inde a §. 4. c. 33. de Socratis in se amore narrat; quae

indolemque amoris Socratis in vniuersum breuiter quidem, sed satis tamen describit, ita historia Alcibiadis Socratisque amoris tam copiose, & tanta cum vi est narrata, vt, nisi caecutire placeat, concedere cogamur, hanc partem fere omnium principem, interpretemque consilii Platonis haberi debere. Sed vt tamen modum non excedere videar, locos excitabo, quibus ante dicta confirmentur. Nimirum non longe ab initio, 39.) se graue quid dicturum esse, ostendit ita, vt confirmet, se verum dicere oportere; vt omnes attendere, Socratemque mendacii se conuincere iubeat. Similiter paulo inferius 40.) ambages, quibus vtitur, quam maxime facere possunt ad incitandam attentionem, quae iam antea excitata erat. Mihi quidem persuasissimum est, eiusmodi excitationes & incitationes non sine consilio atque ratione insertas esse, praesertim quum intellexisse mihi videar, in hoc libello ne minimam quidem partem otiosam, & temere positam esse. — Porro etiam indignatiuncula Alcibiadis animaduertenda est, quae passim exprimitur, 41.) Cogi enim videtur etiam inuitus in laudem Socratis dicere, vt sic quoque veracitas eius fidem inueniat, virtusque Socratis eo magis splendeat. — Praeterea etiam magna vis in eo est, quod Alcibiades non simpliciter narrat, quae noctu inter se & Socratem acta sint, sed sermones ipsos, quos inuicem

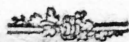
coll-

quae quidem amorem Socratis ita depingunt singulatim, vt in tribus prioribus §§. c. 33. vniuersè descriptus legitur. Nam vt Socrates §. 2. dicitur amore quidem pulchrorum captus teneri, sed eum dissimulare (*ἀγνοῖν*): ita eadem inueniuntur in parte ea, quae de amore Socratis in ipsum Alcibiadem agit. cf. 33, 4., vbi Socrates dicitur illum sectatus esse, & c. 34, 4. si. ex quo loco patet, eum dissimulauisse amorem,

39. Vid. 33, 5.

40. Vid. 33, 10.

41. Vid. 33, 10. ext. 34, 3.

contulerint, exhibet. 42.) Haec dialogi forma scite est lecta, quum sic omnis res, ipsarum personarum verbis auditis, videatur verissima atque certissima. — Denique praeter dicendi vbertatem & vim, quae in ipsa narratione de amore Socratis regnat, etiam ex aliis partis vltimae locis colligi potest, illam amoris Socratis descriptionem esse caput primum. Loci, qui animo obuersantur, sunt non tantum ii, qui iocosas contentiones inter Socratem & Alcibiadem zelotypiamque eorum continent, 43.) sed etiam is, qui vltima Alcibiadis verba continet. 44.) Nam illae contentiones partim efficiunt, 45.) vt statim post aduentum Alcibiadis, amor ipsius erga Socratem cogitetur, partim etiam, vt memoria eius vsque ad finem conseruetur. 46.) Et hanc posteriorem ob causam Plato etiam Alcibiadem, opinor, ea adicere iussit, quae orationem finiunt. 47.) Nam quanquam varias de Socrate commemorauerat res, tamen in fine nullam aliam rem in memoriam reuocat, nisi amorem eius. Qui quidem locus admodum est memorabilis, quum eo ipso occasio suppeditetur plura in eandem sententiam adiciendi. 48.) Hae igitur rationes me impellunt, vt non tantum omnem Alcibiadis orationem appendicem putem esse grauissimam, sed etiam mihi persuasum habeam, ex particula eius de Socratis amandi ratione, propositum totius libelli constituendum esse.

C

Iam

42. Vid. 34. 1 — 6.

43. Vid. 30, 7. f. 38, 1 — 4.

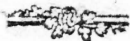
44. Vid. 37, 4.

45. Vid. 30. 7. f.

46. Vid. 38, 1 — 4.

47. Vid. 37, 4.

48. Cap. 38.

Iam quanquam ex omni posteriorum duarum orationum indole, earumque nexu arctissimo, aliter de consilio auctoris non videtur statuendum: tamen etiam video, nonnulla sententiae meae opponi posse. Ea autem partim leuissima esse videntur, & vix refutatione digna, partim eius generis, vt consilium illud Platonis, si recte cogitetur, nihilominus sumi possit. Sic leuissimum illud est, quod e verbis Socratis, post Alcibiadis orationem exhibitis, erui possit. 49.) Nimirum postquam Alcibiades Agathonem in fine orationis hortatus erat, vt ne se decipi a Socrate fineret: hic ita interpretatur omnis orationis illius consilium, vt dicat, eum tantum voluisse Agathonem a se abstrahere atque abalienare. Sed haec meae sententiae non repugnare, facile patet, quum iocose dicantur; & intelligitur etiam simul, verum orationis consilium ne potuisse quidem a Socrate indicari. Deinde, quum laudes Amoris maximam libelli partem occupent, fortasse erunt, qui dicant, vel propterea non probabile esse, Platonem totum hunc libellum eo potissimum consilio scripsisse, vt honestas amoris Socr. & Alc. intelligeretur. — Haec quidem vim habere possunt tum, quum sermo est de consilio scriptoris, qui aperte & sine dissimulatione agit. Haec autem de Platone, ratione Symposii, vix dici possunt. Nam quanquam firmissime mihi persuasum est, sententiam de Symposii proposito supra latam veram esse, tamen clarissime etiam cerno, auctorem occultare voluisse consilium, adeo vt quidem defensor Socratis esse, sed non videri voluerit. Plato enim non solum non indicauit consilium, sed etiam de industria & solerter textit, vt ea, quae honestatem amoris Socratis declararent, forte tantum, nec certo consilio dicta esse viderentur. Quae quidem, Symposio ipso praecunte, facile intelliguntur. Coena enim sublata non Socrates, ad quem tamen omnis res, vnice spectabat, argu-

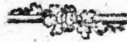
argumentum sermonum proposuisse dicitur, sed Eryximachus, ad quem res minime pertinebat, & ne hic quidem erat auctor, sed Phaedrum, alium conuiuiam, sequebatur, qui saepe questus dicitur esse de eo, quod homines hucusque ingratiſſimum erga Amorem prodidissent animum & neque hymnis eum, neque orationibus celebrassent. 50.) Ergo non tantum iis tribuitur argumenti propositio, quorum plane non intererat proponere, sed etiam ita proponitur, vt casu potius ortum, quam dedita opera lectum esse videatur. Iam si quis, his ponderatis, voluntatem Platonis, tegendi consilium, intellexerit, videbit quoque, quomodo fieri potuerit, vt prior de Amore pars, quamuis tantum vt isagoge in vltimam breuiorem libelli partem cogitanda sit, tamen posteriore multo sit maior. — Similiter non solum tempus, quo Alcibiades aduenit, sed etiam ordo, quem sequitur in oratione, consilium Platonis magis obscurat, quam declarat. Postquam enim Alcibiadi ab Eryximacho, qui ad laudandum Amorem caeteros excitaue- rat, dictum est, operam reliquorum conuiuiarum in celebrandis Amoris laudibus versatam esse: simpliciter dicit, se Socratem lau- dare velle, ita, vt in vniuersum virtutes eius commemoret. 51.) Quod vt reuera facit, ita ne ab amore quidem orditur, sed alia praemittit, vt vel sic consilium magis tegatur. Quae quidem omnia, & alia etiam, satis loquuntur, Platonem occultare voluisse libelli propositum. Sed vt summa ars Platonis exinde appa- ret, quod consilium, cuius vestigia non leuiter pressa aliis in locis inueniuntur, aequae scite etiam alibi dissimulauit, ita etiam occul- tato Platonis consilio sumto, opinio eorum, qui propositum Sym- posii ex maiori eius parte colligere velint, vix vim habere potest. — Si autem quaeratur, quae dissimulationis auctori fuerit caussa,

C 2

in

50. Vid. 5, 2. f.

51. Vid. 31, 5.

in promptu est, eam in ipsa criminationis natura quaerendam esse. Quum enim crimen istud eiusmodi esset, vt defensio aperta vel iplius Socratis verecundiam offendere posset: non mirandum est, nec Platonem, nec vllum alium Socraticorum aperte versari voluisse in defendendo Socrate. Sed quum tamen crimine isto probitati Socratis macula adspergi posset, defensio quidem suscipienda, occulta tamen & tecta vtendum videbatur. Sic non tantum Platonis agendi ratio, sed etiam Xenophontis, qui idem non aperte illa de re loquitur, suam accipit lucem. —

Veniendum nunc est ad id, cuius causa superiora scripta sunt. Quum nimirum in Lyceo nostro examen habendum sit, nunc Patronos Fautoresque omnes inuito humanissime, rogoque maiorem in modum, vt frequentes beneuolique adsint. Quam beneuolentiam si declarauerint praesentia sua, non facile erit tempus, quo memoria illius in animis & collegarum & discipulorum moriatur & intereat.

Scripti Gubensae, mense Septembri, CIDIDCCXCVII.
